Innovatie in Amsterdam

JAAR PLAN 2020

Gemeente Amsterdam

KEIZERSGRACHT

IstanBull
Steakhouse

Inhoud

Introductie	7
Purpose CTO	10
Missie CTO	12
Strategie	14
Digitale Stad	32
Public Tech	44
Netwerk Democratisering	54
Digitaal veilige stad	60
Moderne overheid	70
Smart mobility	80
Gebiedsontwikkeling	90
Klimaat en Energie	96
Circulaire innovatie	102
Startup in Residence	110
Focusteam	116
IV-Lab	124
Innovatie in de openbare ruimte	130

Introductie

Dit is het innovatieplan van de gemeente Amsterdam. Het is lang niet volledig: elke directie of afdeling werkt continu aan innovatie, aan verbetering, incremen teel of fundamenteel. Het laat wel zien aan welke opgaven we meewerken vanuit het CTO Innovatieteam. Amsterdam is in beweging, niemand twijfelt nog dat digitalisering een grote rol speelt in de samenleving en dus voor de gemeente Amsterdam, niemand twijfelt over de kansen voor technologie, maar ook steeds meer mensen zien de bedreigingen. Dit is een jaarplan zonder pretentie: er is veel meer te doen. Dit is ook een jaarplan met veel ambitie: we doen alles wat we kunnen om de stad toekomstbestendig te houden. Dat betekent ook dat dit jaarplan gedurende het jaar nog kan veranderen: want wie weet tenslotte wat er over acht maanden nog meer nodig is in Amsterdam?

Socratische teamontwikkeling

Sinds 2019 organiseert het CTO Innovatieteam zich rondom een aantal nieuwe principes. Innovatie in de gemeente is inmiddels een breed gedragen ambitie maar nog niet alle kansen worden verzilverd. In de eerste plaats kijken we naar onze eigen rol: er wordt niet altijd goed geluisterd, er is te weinig verbinding, daardoor ontdekken we geen nieuwe dingen en bewegen we niet altijd de goede kant op. En dan hebben we te weinig impact. Sinds 2019 werken we volgens het socratische denken van exploreren en vinden van kennis. En door te weten dat we niet alles weten, ontdekken we met elkaar wat de echte opgave is en hoe die wordt ervaren.

Met het CTO Innovatieteam en partijen met wie we veel samenwerken besteden we nu veel meer tijd aan het exploreren van vooronderstellingen, luisteren we meer en proberen we los te komen van de gedachten waaraan we verslaafd zijn: namelijk dat wat we kennen of andere innovatiestokpaardjes.

In 2020 richten we onze projecten meer in om te leren, om te reflecteren en ne-men we meer tijd om te luisteren. Het Innovatieteam is er niet zozeer om dingen te repareren, maar om fundamenteel anders opgaven te verkennen en oplossin-gen te creëren.

Rol in het I-Domein
In 2020 gaat het nieuwe I-Domein van start. We denken daarin niet meer in hokjes en werken gezamenlijk aan het realiseren van grote opgaven. Dit jaarplan is dan ook niet van het CTO Innovatieteam, maar een innovatiejaarplan van de gemeente waarin we projecten en programma's uitlichten die toonaangevend zijn, maar lang niet volledig. En dat zal het ook nooit zijn: op heel veel plaatsen in de gemeente vinden dagelijkse slimme verbeteringen plaats. Of fundamentele innovaties. Daarin willen wij ondersteunen met methodieken, met kennis, met tools, met mensen die luisteren, meedenken en verbinding maken.

Met het huidige CIO-office zetten we een aantal functies nieuw, steviger of effectiever neer. We gaan samen monitoren op vooruitgang in digitalisering, werkplaatsen inrichten om te werken aan opgaven en nog meer kennis van buiten naar binnen brengen. Samen met of voor iedereen die werkt aan digitalisering, innovatie en technologie. We hebben hier nog geen jaarplan voor, maar we gaan dit ontdekken gedurende het jaar zonder in hokjes te denken.

In de afgelopen vijf jaar is onze focus verschoven van het laten zien van de waarde van technologische en sociale innovatie naar het fundamenteel creëren van een gemeentelijke organisatie en stad die toekomstbestendig is. Dat betekent een gemeentelijke organisatie die zelf innoveert, waar randvoorwaarden aanwezig zijn, zoals een sterke digitale infrastructuur en competenties, en die gezamenlijk innoveert in een stedelijk netwerk met inwoners, maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen, bedrijven en kunstenaars.

Veel leesplezier en vanzelfsprekend staan we open voor nieuwe ideeën,

Amsterdam, 1 februari
[redacted], CTO

Purpose

Het CTO Innovatieteam maakt samen met bewoners, bezoekers, bedrijven en overheidspartners een toekomstbestendige stad volgens de Amsterdamse waarden.

Missie

Het CTO Innovatieteam ontwikkelt samen met bewoners, bezoekers, bedrijven en overheidspartners een toekomstbestendige stad en een gemeentelijke organisatie. Wij dragen bij aan stedelijke uitdagingen: een schone, gezonde, duurzame, veilige, bereikbare en leefbare stad, en anticiperen op maatschappelijke trends en de impact van technologie op de stad en de organisatie. Waar mogelijk zo proactief dat we trends maken, bijvoorbeeld digitale rechten voor iedereen.
Dat betekent dat we altijd samen met de stad en lijnorganisatie werken, maar ook nadrukkelijk een eigen rol en verantwoordelijkheid hebben.
En we werken vanuit onze kernwaarden: we onderzoeken vooronderstellingen en innoveren door te luisteren naar en te verbinden met betrokkenen. We bewegen door te experimenteren met korte iteraties. Door reflectie ontdekken en ontwikkelen we nieuwe kennis en kunnen we impact krijgen. Dat doen we samen en de kracht van onze ontwikkeling zit in samen kennis creëren en trends maken voor Amsterdam. En daarmee voor de wereld.

Strategie

We spelen in op kansen en uitdagingen van technologische en sociale innovaties. Door te onderzoeken, verbinden, testen en allianties te bouwen – met Amsterdammers, bedrijven en medeoverheden – krijgen we inzicht in de impact van technologie en innovatie op de mensen, de stad en de gemeentelijke organisatie. Vanuit deze inzichten ontwikkelen we nieuwe trends, nieuwe richtlijnen en toekomstbestendige interventies en investeringen voor Amsterdam.

Naast de waarden van de gemeente Amsterdam innoveren we langs de volgende waarden:

Luisteren

We hebben aandacht voor verlangens en belangen van inwoners, de markt en interne afdelingen van de gemeente. We staan open voor nieuwe ideeën en inzichten.

Verbinding

Door luisteren, samen ontdekken en samen creëren maken we echte verbinding. Met gemeentelijke afdelingen, partners, kennisinstellingen en inwoners.

Bewegen

Innovatie is een continue beweging van reflectie, kennisontwikkeling en aanpassen, door snelle experimenten met prototypes. We leren door te doen, we testen met korte iteraties in de praktijk.

Ontdekken

We ontdekken de vraag achter de vraag, analyseren vooronderstellingen en onderzoeken de impact van technologie op de menselijke interactie. We reflecteren samen en ontwikkelen collectieve kennis. We reflecteren op onszelf en passen ons aan.

Impact maken

Innovatie is geen doel op zich. Innovatie moet positieve impact maken voor een betere stad voor en voor elke Amsterdammer. Een stad waar mensen gelukkig zijn en prettig met elkaar om gaan. Een stad die leefbaar, veilig en duurzaam is. Voor de Amsterdammers van vandaag en de Amsterdammers van de toekomst.

Thema's en methoden:
We zijn in staat te werken aan randvoorwaarden en richtlijnen voor innovatie, techniek en digitalisering zodat we ons continu kunnen aanpassen aan de grote transities en trends in de wereld. Een van de belangrijkste transities is digitalisering en de impact van technologie op mensen, de gemeente en de stad. De Agenda Digitale Stad ontwikkelt randvoorwaarden en richtlijnen die richting geven aan de transitie van digitalisering.

Een tweede belangrijke trend is de verschuiving van verantwoordelijkheden en rollen tussen overheid, markt en inwoners. Met het netwerk Democratisering zetten we in op meer zeggenschap en eigenaarschap voor de Amsterdammer.

Naast digitalisering en democratisering hebben we de uitdagingen klimaatverandering en de stedelijke uitdagingen op gebied van wonen, drukte en mobiliteit. Met de afdelingen van de gemeente schetsen we een toekomstperspectief; maken we nieuwe trends en ontwikkelen we de eerste activiteiten. Deze komen terug in de programma's Smart Mobility, Circulaire Economie en Klimaat en Energie.

Voor innovatie hebben we een breed instrumentarium van methodieken en innovatiesamenwerkingen. Deze komen terug in de teams van Innovatiesamenwerkingen Markt X Overheid met o.a. Start-up in Residence, het IV Lab en het Focusteam.

Amsterdamse innovatie infrastructuur: met wie werken we samen?
De impact van digitalisering reikt verder dan de website van de gemeente. Bij elke nieuwe opgave werken we samen met partijen rondom die opgave. Bij het IV Lab is dat bijvoorbeeld met het UWV. We exploreren de nodige kennis om technologische innovatie te laten werken voor alle Amsterdammers.

Daarnaast bestaat er in de stad een innovatie-infrastructuur van partijen met wie we op een structurele manier samenwerken. Dit doen we o.a. actief met Economische Zaken van de gemeente Amsterdam, omdat we gezamenlijk het belang zien van Kennis en Innovatie, ook in een economisch perspectief. De gemeente kan een rol spelen in het aanjagen van nieuweverdienmodellen, nieuwe verdienmodellen, nieuwe projecten of zorgen voor het oplossen van problemen waar bedrijven tegenaan lopen.

Deze innovatiestrategie en infrastructuur hebben zich al ontwikkeld door te doen vanuit stedelijke opgave en economische kansen. In 2020 reflecteren we op onze innovatiestrategie en werken we in samenwerking met EZ en partners uit de stad toe naar een nieuwe innovatiestrategie voor de Amsterdamse regio.

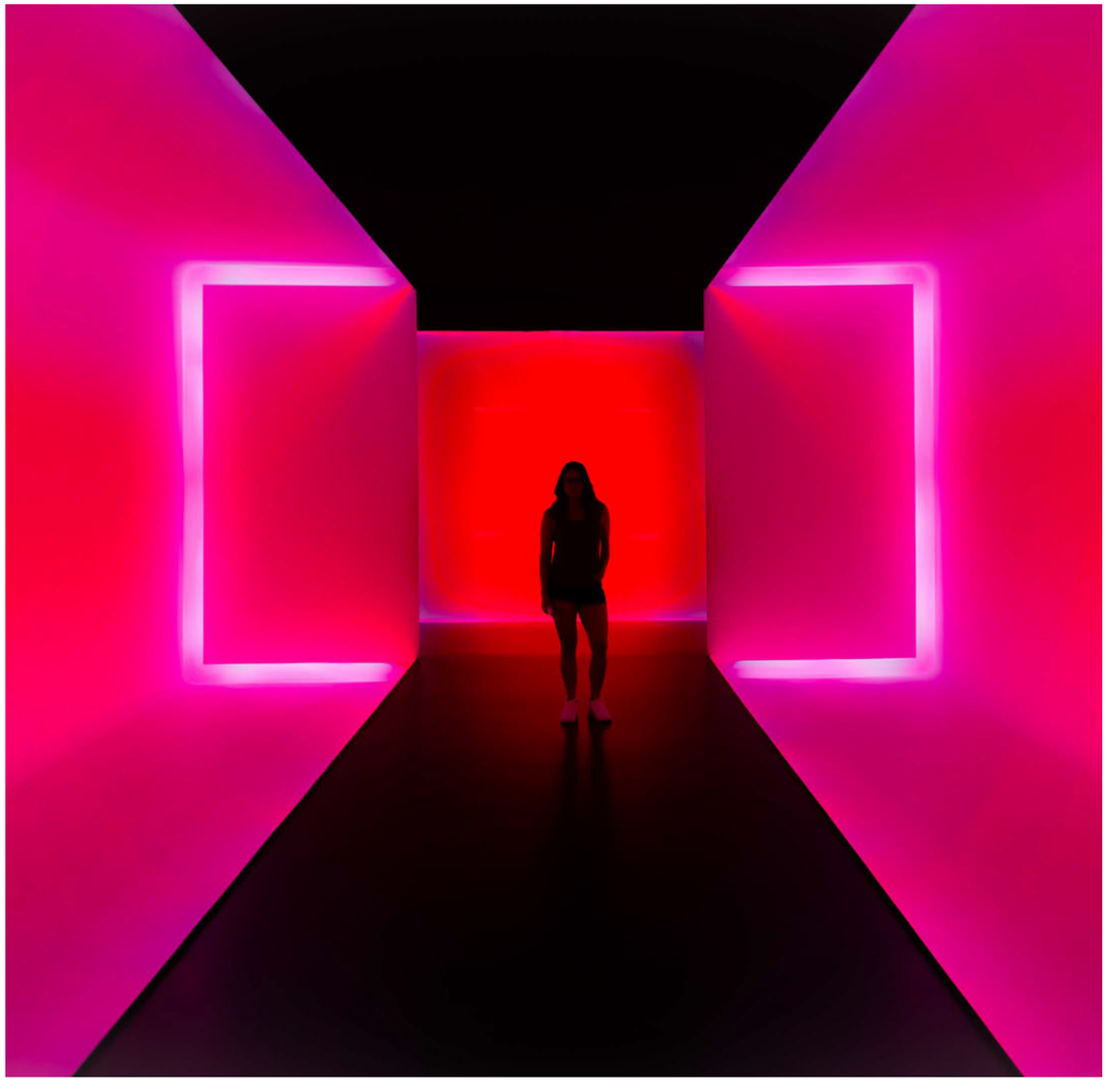

Netwerkpartners

Amsterdam Smart City.

ASC is het netwerk voor urbane innovatie in Amsterdam. Op het platform zijn duizenden mensen (ook internationaal) actief om samen te werken aan het oplossen van vraagstukken in Amsterdam.

www.amsterdamsmartcity.com

Amsterdam Economic Board.

De Board is het netwerk van en voor bedrijven en kennisinstellingen in Amsterdam die samenwerken.

www.amsterdameconomicboard.com

Ma.ak020.

Het doel van Ma.ak020 is Amsterdammers beter in staat stellen samen een duurzaam inclusieve, gezonde, eerlijke, innovatieve en initiatiefrijke stad te maken.

www.ma.ak020.nl

Kennisinstellingen

We werken in vele projecten samen met de Universiteit van Amsterdam, de Hogeschool van Amsterdam, de Hogeschool van de Kunsten Amsterdam, de Vrije Universiteit en vele instellingen buiten Amsterdam. Enkele structurele samenwerkingen staan hieronder.

Amsterdam Health and Technology Institute

is een stichting die onderzoek en bedrijven in de gezondheid(szorg) ondersteunt door te helpen met validatie en data.

www.ams-institute.org

Amsterdam Institute for Advanced Metropolitan Solutions

AMS is de samenwerking van TU Delft, Wageningen Universiteit en MIT om in Amsterdam academisch technisch wetenschappelijk onderwijs en onderzoek te kunnen doen.

www.ams-institute.org

Digital Society School

is een initiatief van de Hogeschool van Amsterdam dat voor maatschappelijke sectoren onderzoekt en onderwijst op het gebied van digitalisering.

www.URL.org

Waag Society

Is al 30 jaar een bepalende partij in het Amsterdamse innovatiedomein door kunst, techniek en wetenschap te combineren.

www.waag.org

CBS

heeft een schat aan data over hoe Amsterdam en Nederland zich ontwikkelen. We gebruiken deze informatie om innovaties mee te ontwikkelen, zoals eerlijke algoritmen.

www.cbs.nl

Plaatsen om te experimenteren.

Johan Cruijff ArenA

www.johancruijffarena.nl

Marineterrein

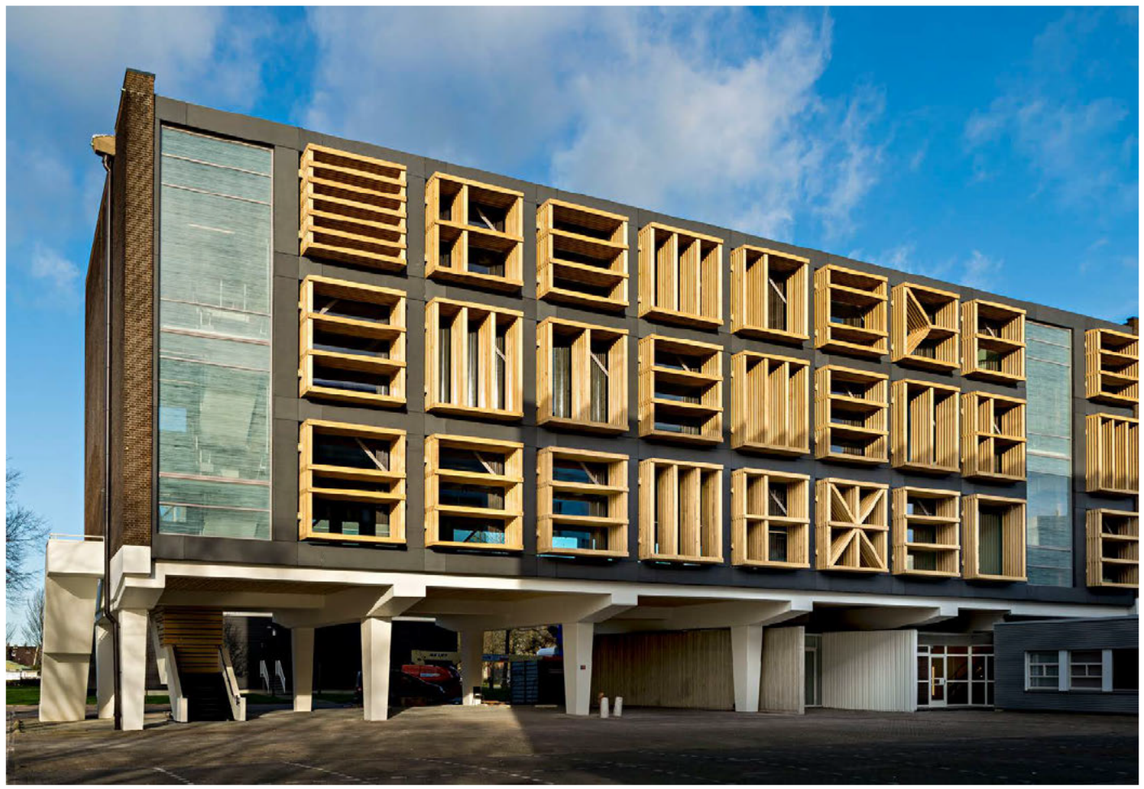

www.marineterrein.nl

RAI Amsterdam

www.rai.nl

Knowledge Mile

www.knowledgemile.amsterdam

OBA

www.oba.nl

1

Digitale Stad

Een Digitale Stad voor en van iedereen.

Vastgesteld beleid

Agenda Digitale Stad:
https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/innovatie/digitale-stad/

Missie

Het beschermen van digitale rechten in een stad waarin iedere Amsterdammer profiteert van technologische mogelijkheden.

Waar wij voor gaan:

- Het beschermen van digitale rechten van de Amsterdammers.
- Het verantwoord inzetten van data en technologie.
- Het bestrijden van digitale ongelijkheid.
- Toegankelijke diensten.

Dit doen wij langs de waarden vrij en inclusief door samen met kennisinstellingen, creatieven, start-ups en andere steden nationaal en internationaal, digitale rechten te agenderen op verschillende niveaus (van Europees tot lokaal naar bedrijven), kennis op te bouwen over technologie, alternatieven te stimuleren en in te spelen op de kansen die digitalisering met zich meebrengt.

Belangrijkste partners:
Intern: CIO, OIS, DVL, EZ, Internationaal/Public affairs, Communicatie, Volwasseneneducatie, Jeugd, Kunst &Cultuur
Extern: OBA, cultuurpodia, CBS, Kennisinstellingen, Ministerie van BZK, steden uit Coalitie Digitale Rechten, Tada

Resultaten

De volgende projecten worden uitgevoerd in 2020 in samenwerking met CIO, OIS, DVL:

- Meer dan 50 steden aangesloten bij coalitie digitale rechten
- 2.500 unieke bezoekers per dag aan data.amsterdam.nl
- Meer dan 100.000 bezoekers aan de OBA Oosterdok maken in 2020 kennis met datawijsheid en digitale vrijheid.
- TechConnect gaat ervoor zorgen dat de komende drie jaar 50.000 mensen extra uit ondervertegenwoordigde groepen geactiveerd worden richting de tech-arbeidsmarkt.

Het respecteren en beschermen van digitale rechten:

- Vaststellen van voorwaarden voor datagebruik door platforms.
- IImplementatie richtlijnen open data, source en standaarden.
- Internationaal pleiten voor digitale rechten.
- Inkoopvoorwaarden en audit voor algoritmes.

Het verantwoord inzetten van data en technologie door onszelf en anderen in de stad:

- Lobbyagenda voor nationale toezichthouder algoritmen.
- Bijdragen aan nationale beleidsontwikkeling voor veilige uitrol van 5G en digitale authenticatie.
- Proeftuinen Digitale Identiteit.
- Kennisontwikkeling met kennisinstellingen, zoals lectoraat Responsible IT (HvA), UvA en AMS.

Het bestrijden van digitale ongelijkheid:

- Het ondersteunen van initiatieven zoals Tech Grounds waarbij mensen in kwetsbare wijken kansen krijgen voor een succesvolle toekomst in de techindustrie.
- Onderzoek naar hoe algoritmes kansen ongelijkheid tegen kunnen gaan, en te zorgen dat algoritmen niet discrimineren.
- Het vergroten van datawijsheid van Amsterdammers met de OBA

Iconische projecten

1. Citizen Voices for Digital Rights Programma

In het Citizen Voices for Digital Rights programma wil Amsterdam ervoor zorgen dat burgers en activisten ook een (grotere) stem krijgen in de digitale transitie. Door het geven van workshops over datawijsheid, digitale rechten en data democratie wordt de kennis groter over deze onderwerpen. Tegelijkertijd is het programma bedoeld als een mogelijkheid voor bewoners en maatschappelijke partijen om meer van zich te laten horen en zich te organiseren. Lokaal ontwikkelen wij parallel een datastrategie waar voorwaarden worden ontwikkeld voor het datagebruik door platformen in Amsterdam.

2. Civic AI Lab

Samen met de UvA (ICAI) en het Europees innovatie-instituut EIT Digital wordt het Civic AI Lab opgezet. Doel van het lab is om te onderzoeken hoe AI ongelijkheid in de stad kan tegengaan of voorkomen kan worden dat AI ongelijkheid juist vergroot. Bijvoorbeeld door ongelijke toegang tot diensten van de gemeenten voor mensen uit verschillende buurten of sociaaleconomische klassen.

3. Proeftuin digitale identiteit

Samen met de gemeenten Almere, Drechtsteden, Groningen, Haarlem, Leiden en Nijmegen, en met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en het ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK} werkt Amsterdam aan de ontwikkeling van ‘Goed-ID’, een gebruiksvriendelijke ‘manager’ voor digitale identiteit. Inwoners leren zorgvuldig omgaan met hun identiteit doordat we ervoor zorgen dat het ontwerp gebruiksvriendelijk is en we zo veel mogelijk dataminimalisatie toepassen. Zodra de Wet Digitale Overheid van kracht is, kan Goed-ID toegepast worden in onze Dienstverlening. De ervaringen uit de proeftuin worden tevens aan het ministerie meegegeven als input voor de ontwikkeling van een Toelatingskader voor private authenticaties in het kader van de Wet Digitale Overheid.

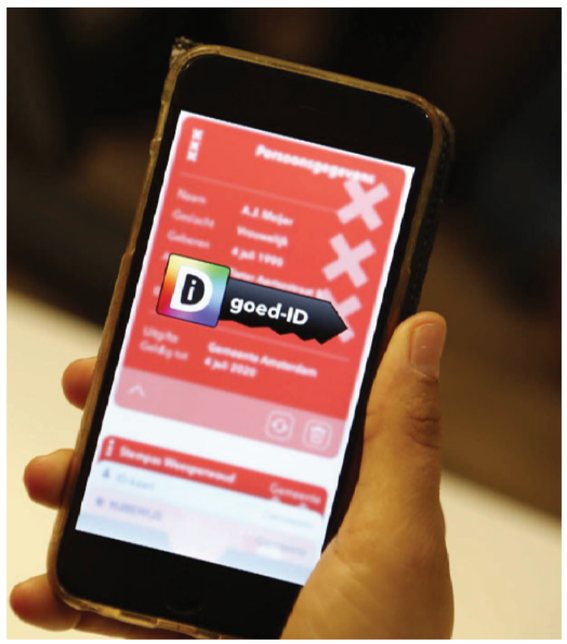

4. Publicroam

Gratis wifi op openbare locaties en in de openbare ruimte is niet altijd even veilig en gebruikers moeten vaak on-duidelijkevoorwaarden accepteren over het gebruik van data om toegang te krijgen tot internet. Met het beschikbaar stellen van publicroam krijgen Amsterdammers gratis toegang tot wifi, die zo makkelijk en veilig mo-gelijk wordt gemaakt. Publicroam is momenteel beschikbaar op meer dan 50 locaties in de stad: op gemeenteli-jke locaties, bij welzijnsorganisaties, in buurtwerkkamersen in huizen van de wijk. In 2020 komen er locaties bij. Op https://publicroam.nl/locaties-amster-dam/ amsterdam is een kaart te vinden waarop alle locaties te zien zijn.

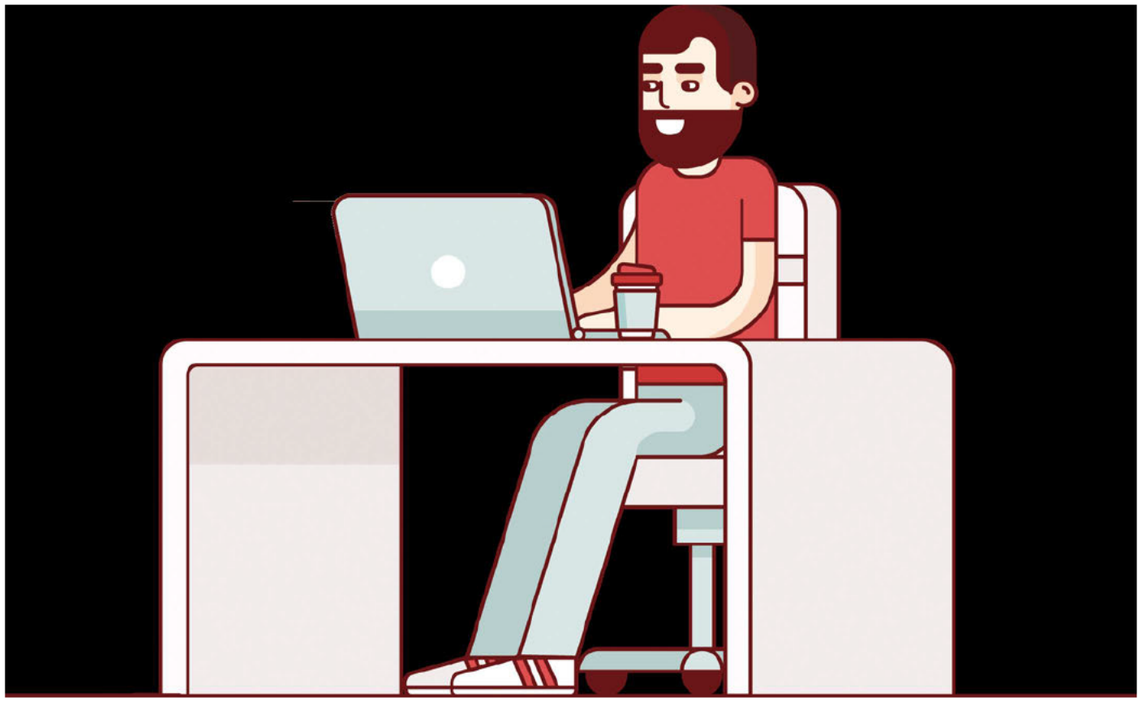

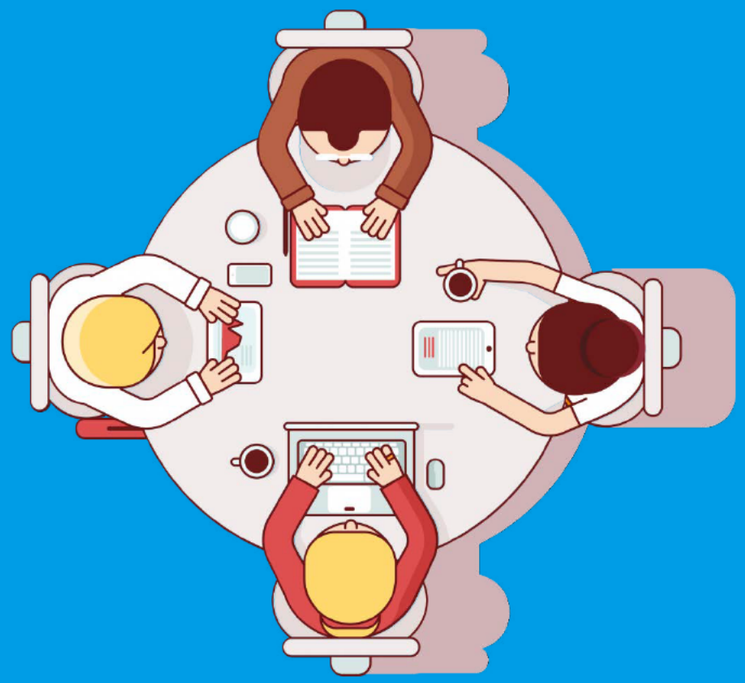

2

Public Tech

Nieuwe technologie laten werken voor alle Amsterdammers.

Missie

Public Tech wil dat technologie positieve impact krijgt op de stad. We analyseren de kansen en bedreigingen van nieuwe technische ontwikkelingen en maken prototypes waarmee we leren hoe we nieuwe technologie kunnen toepassen.

Om kansen van technologie te kunnen benutten en risico's te kunnen overzien, is kennis nodig om technologie te snappen en te maken. Samen met partners, zoals universiteiten en CBS, monitoren we de nieuwe (technologische) ontwikkelingen en zorgen we ervoor dat technologie wordt ingezet als Amsterdammers hier iets aan hebben.

Het programma Public Tech heeft als doel om de democratische controle over technologie te vergroten door

- kansen, keuzes en dilemma's rondom technologie te agenderen en duiden;
- de publieke discussie over technologie aan te wakkeren door te laten zien wat kan;
- experimenten met nieuwe technologie op te zetten en op te schalen;
- Amsterdammers en ambtenaren kennis over technologie bij te brengen.

Dit doen we met interne afdelingen in alle clusters en partners
als kennisinstellingen en andere gemeenten.

Belangrijkste partners
intern: CIO, OIS, IV, Stadswerken, Wonen, WPI, R&D
extern: CBS, Kennisinstellingen, Ministerie van BZK, Helsinki, Londen, G5 steden

Resultaten

Democratische controle op algoritmen
Hoe gebouwen eruitzien, hoe mensen werk vinden, hoe vriendschappen en liefdes ontstaan, hoe allerlei activiteiten worden ondersteund, van werk tot online winkelen: kunstmatige Intelligentie, of het vaker gebruikte Engelse Artificial Intelligence (AI), zal daar in de toekomst een rol in gaan spelen. Public Tech werkt aan randvoorwaarden voor verantwoordelijk gebruik van AI. Daarnaast vergroten we de kennis en kunde over AI in de gemeente door nieuwe toepassingen te testen. Bijvoorbeeld door het ontwikkelen van eerlijke algoritmen bij WPI, het verkennen van objectherkenning van vuilnis met Afval en Grondstoffen en de start van een Civic AI Lab.

Data strategie:
Data zijn de brandstof voor de digitale stad. We ontwikkelen een datastrategie waarin we afspreken hoe Amsterdam met data om dient te gaan. We zetten in op meer partnerschappen, zoals met CBS, zorginstellingen en universiteiten.

Tech roadmaps:
Als onderdeel van de Agenda Digitale Stad wordt het vervolg op de verkenning ‘Voorbij de hype, waardevolle technologie in Amsterdam’ gepubliceerd. Dit is een continue dialoog met Amsterdammers en experts over de toepassing van technologie in de stad. Deze dialoog levert een roadmap op over hoe de gemeente moet omgaan met nieuwe technologieën.

Digitale rechten:
Met het groeiende dataverkeer zijn we ons steeds meer bewust van de risico’s. Liggen onze gegevens op straat? Hoe zit het met onze digitale rechten? De gemeente Amsterdam werkt samen met Barcelona, New York en meer dan vijftig andere steden aan de erkenning en bescherming van digitale rechten van burgers. We komen op voor mensenrechten op internet, zoals privacy, bescherming van data, gelijke toegang tot het internet en digitale geletterdheid voor iedereen. In 2020 ligt de focus op het ontwikkelen van standaarden in steden voor het gebruik van algoritmen. We werken o.a. samen met Helsinki en de Europese Commissie.

In 2020 wordt vanuit Public Tech een grote bijdrage geleverd aan de bestuurlijke Agenda Digitale Stad.

Iconische projecten

1. AI met impact

De gemeente Amsterdam leidt een alliantie met het Centraal Bureau voor de Statistiek, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en Code for NL op het gebied van transparante en eerlijke algoritmen, data science en AI.
Dit doen we om innovatief beleid te ontwikkelen, met als doel betere overheidsdienstverlening in heel Nederland. We bouwen aan een actieve data science- en AIcommunity, en aan standaarden voor zowel lokale overheden als centrale overheid. In Amsterdam werken we aan het slimmer ophalen van afval door objectherkenning en nietdiscriminerende algoritmen die fraude in de bijstand voorkomen.
Dit project wordt mede mogelijk gemaakt door Innovatiebudget BZK.

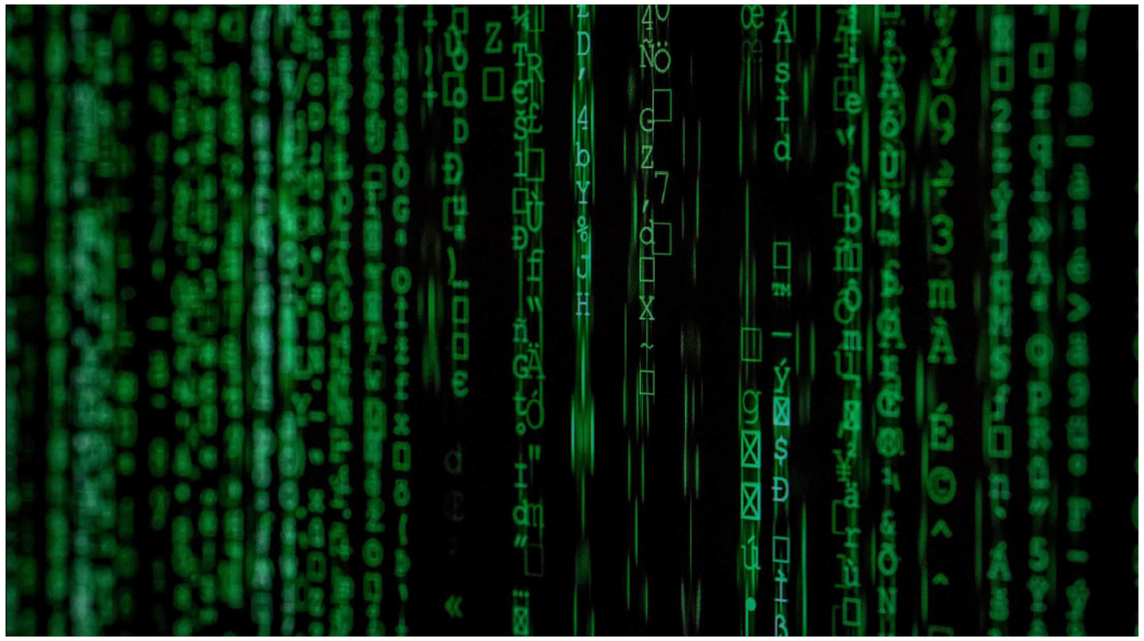

2. Inkoopvoorwaarden AI

Het grootste deel van de algoritmen die gemeenten gebruiken, wordt ontwikkeld door bedrijven. We maken heel scherpe afspraken over het gebruik van algoritmen en leggen die vast in inkoopcontracten. Als Amsterdam dit alleen doet, heeft het echter geen effect. Daarom werken we samen met VNG en in opdracht van de Europese Commissie met andere Europese steden om contracten over algoritmen te standaardiseren. Dit is een belangrijke stap om de honderden ethische principes met betrekking tot artificial intelligence en discussies over algoritmen om te zetten in praktisch toepasbare voorwaarden. De gemeente Amsterdam koopt per jaar voor 2 miljard euro in. Nu in steeds meer producten algoritmen worden gebruikt – van brug tot lantaarnpaal, van bijstandscheck tot WOZ-waarde – zorgen we ervoor dat dit op een eerlijke manier gebeurt.

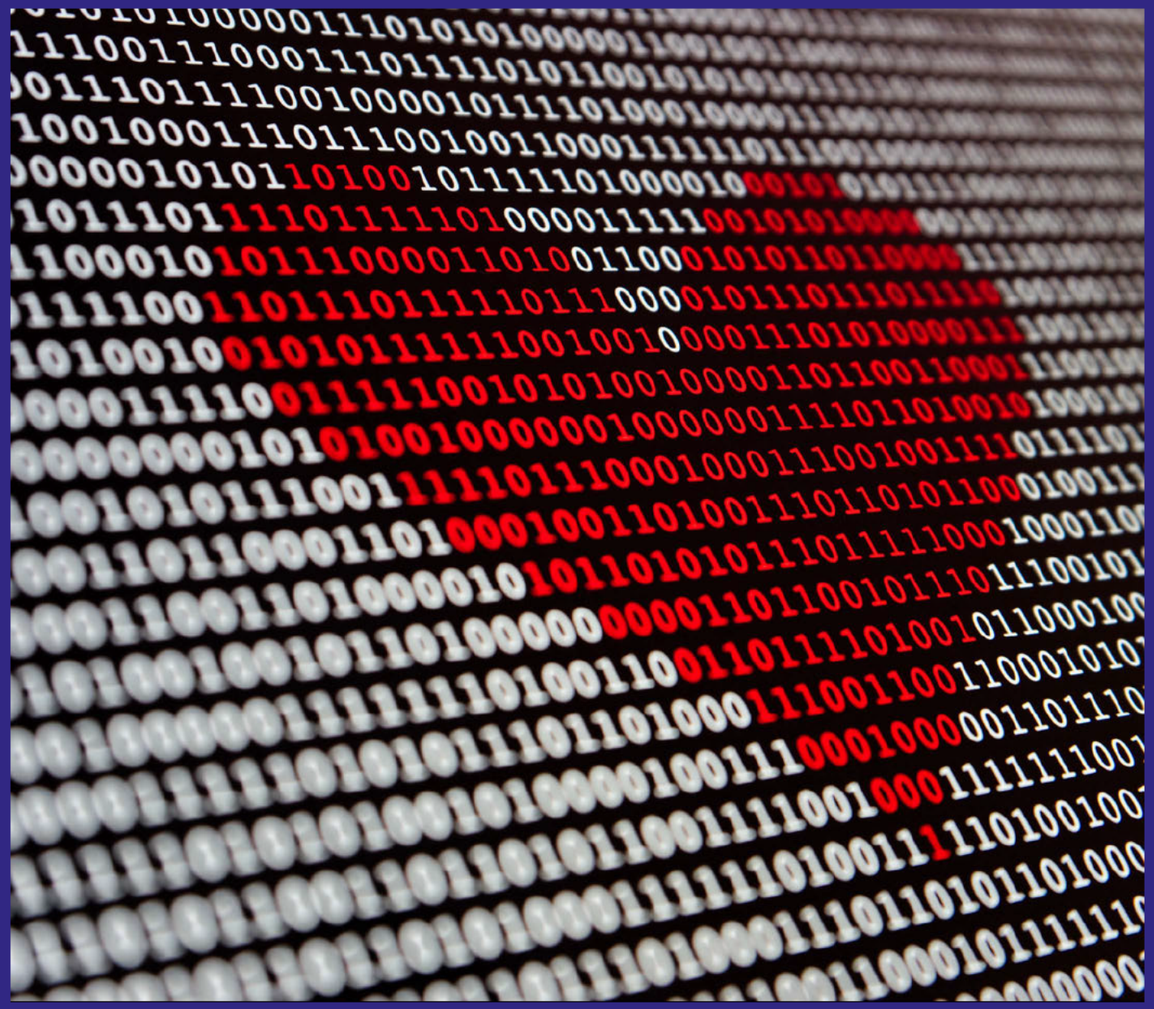

3

Netwerk Democratisering

Meer eigenaarschap en zeggenschap voor Amsterdammers.

Missie

Wij zijn een netwerk van inwoners, initiatiefnemers, ondernemers, wetenschappers, ambtenaren en stadsmakers die zich willen inzetten voor meer eigenaarschap en zeggenschap voor Amsterdammers. Voor een betere balans tussen inwoner, overheid en markt.

Albert Jan Kruiter van het Instituut voor Publieke Waarden zegt hierover: ‘Burgers die samen een publiek probleem oplossen, ondergaan een democratische ervaring. Ze ontdekken dat hun gezamenlijke belang meer waard is dan hun eigen belang. En dan worden ze eigenaar van hun eigen problemen en oplossingen. Dat is meer waard dan inhoudelijke kwaliteit van oplossingen. Burgers die gezamenlijke problemen gezamenlijk oplossen vormen de kern van de democratie.’

De kwaliteit van democratische ervaringen komt niet alleen tot uitdrukking via verkiezingen maar juist in het dagelijks leven, in straten, buurten en verenigingen. Door democratische instrumenten en praktijken te ontwikkelen faciliteren we bewoners bij deze democratische ervaringen. Niet alleen om de kwaliteit van ervaringen bij het uitvoeren van gemeentelijk beleid (bewonersparticipatie in overheidsbeleid) te verhogen, maar juist ook om democratische ervaringen van bewoners onderling in hun eigen directe leefomgeving te bevorderen.

Door beter gebruik te maken van de collectieve kennis, expertise en kracht van Amsterdammers bereiken we meer: het leidt tot betere ideeën en zo genereren we meer maatschappelijke waarde.
Door meer mensen te betrekken bij de besluitvorming en uitvoering, vergroten we zeggenschap en eigenaarschap, en brengen we Amsterdammers dichter bij elkaar. Daarmee bestrijden we polarisatie en maken we Amsterdam

Netwerk Democratisering werkt samen met inwoners, maatschappelijke initiatieven, de stadsdelen en alle afdelingen van de gemeente.

Resultaten

Buurtbudgetten: 3,5 miljoen euro wordt participatief begroot. Inwoners bespreken, ontwikkelen en kiezen zelf wat nodig en goed is voor hun wijk en buurt, online en offline. Op basis van dit proces van buurtbudgetten wordt het stedelijk kader voor deze nieuwe democratische praktijken opgesteld zodat de werkwijze geborgd kan worden voor de toekomst.

Co-creatie plekken: In Centrum en West worden twee co-creatie plekken geopend en we experimenteren met verschillende mobiele vormen.

Maatschappelijk akkoord: Met initiatiefnemers in de stad wordt het afgesloten maatschappelijk akkoord verder uitgewerkt als invulling van de nieuwe democratische werkwijze van beleidsvorming voor de stad.

Participatieparagraaf: De ingevoerde participatieparagraaf wordt samen met de ambtelijke organisatie tot een inspirerende ambtelijk praktijk ontwikkeld.

Buurtrechten: Voor buurtrechten en de integrale financieringsregeling voor maatschappelijk initiatief worden een waarderend kader en een werkwijze ontwikkeld.

Digitale tools: Samen met de stad worden digitale tools voor agendering, stemmen en delen doorontwikkeld. We maken een visie op de Digitale Democratie.

4

Digitaal Veilige Stad

Amsterdammers, bezoekers en ondernemers moeten veilig en vrij kunnen bewegen in hun digitaal weerbare omgeving.

Missie

Amsterdam werkt samen met zijn partners aan een veilig en open digitaal domein. De ambities van het stadsbestuur aan de hand van het coalitieakkoord, waaronder ‘vrijheid en veiligheid’, richten zich op veiligheidsprogramma’s binnen de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland zoals ondermijning, horeca, en toezicht & handhaving. Een nieuwe ontwikkeling is dat Nederlandse gemeenten zich naast fysieke veiligheid ook richten op het onderwerp digitale veiligheid. De VNG en betrokken gemeenten, waaronder Utrecht, Rotterdam en Den Haag, werken aan een gezamenlijke actieagenda en een visie op digitale veiligheid (cyber). Drie basisonderdelen binnen de visie komen hier naar voren, waarop inhoudelijke acties worden ingezet middels een meerjarig programma:

1. Kennis vergroten.
2. Openbare Orde & Veiligheid (crisisbeheersing).
3. Voorlichting.

Amsterdam zet in op een digitale stad waarin de kansen die digitalisering onze stad en samenleving biedt, volop worden benut, waarin aan dreigingen het hoofd wordt geboden en waarin fundamentele rechten en waarden worden beschermd. Daarom is er eind 2019 gestart met een taskforce op Digitale Veiligheid. De taskforce streeft twee hoofddoelen na:

- Amsterdam is in staat om op een veilige wijze de economische en maatschappelijke kansen van digitalisering te verzilveren. Daarnaast kan de stad in de preventie een handvat bieden om de weerbaarheid te vergroten en de veiligheid en publieke waarden in het digitale domein te beschermen. Dat geldt voor de domeinen waarvoor de verantwoordelijkheid en het beheer bij de gemeente zelf liggen. Deze bescherming bieden wij samen met onze (publiek en private) partners.
- Amsterdam richt zich op het voorkomen van economische, technische en/of maatschappelijke schade door uitval, verstoring en misbruik van ICT.

Via zes opgestelde programmalijnen en met behulp van een compacte programmaorganisatie werkt de taskforce de komende vier jaren aan competenties en voert ze deze activiteiten uit om de digitale veiligheid en weerbaarheid te vergroten. Het programma werkt volgens drie hoofdprincipes. We zullen bestaande en/of nieuw op te zetten activiteiten en doelstellingen gaan:

1. Verbinden; van de juiste doelgroepen en partners in het Cyber Tech-ecosysteem.
2. Verrijken: van huidige kennis, vaardigheden en infrastructuur (zowel sociaal als digitaal).
3. Versnellen: van de aanwezige cyber security initiatieven en programma's per themalijn.

De scope van het programma raakt de volgende focusonderdelen:

- Een veilige gemeente, gemeentelijke ICT-infrastructuur en applicatielandschap (programmalijn Eigen Huis Op Orde)
- Bescherming en vergroten van weerbaarheid van Amsterdammers (programmalijn Individueel Welzijn van Burgers).
- Bescherming en vergroten van de weerbaarheid van Amsterdamse onderne mers (programmalijn Private- en Maatschappelijke Instellingen).
- Een veilige digitale kritische infrastructuur (programmalijn Vitale Infrastructuur).
- Transparante en open voorziening van informatie (programmalijn Democratisering en Bestuurlijke Stabiliteit).
- Protocollen en bestuurlijk handelingsperspectief bij incidenten (programmalijn Incident- en Crisismanagement).

Werken binnen een programmalijn doen we op basis van 'leren door te doen' via een ecosysteem van partijen uit zowel de gemeentelijke (partner)organisaties als het bedrijfsleven en kennisinstellingen. Om juist de cascade-effecten over het veiligheidsdomein heen in kaart te brengen is het programma bestuurlijk gekoppeld aan zowel het openbaar ministerie als de politie-eenheid Amsterdam. Per programmalijn en actie kunnen de rol van de gemeente, de verantwoordelijkheid, de bevoegdheid en het handelingsperspectief verschillen. Binnen vier jaar willen we een volwassen organisatie neerzetten.

Partners
Intern: Directie Veiligheid, ICT, Communicatie, Onderwijs Jeugd & Zorg, Dienstverlening & Informatie, Onderzoek Informatie & Statistiek, Economische Zaken, inclusief de CISO, CIO en CTO.

Extern: Politie Eenheid Amsterdam, Openbaar Ministerie, Johan Cruijff ArenA, RAI Amsterdam, G4-steden (impact coalitie safety & security), VNG, Ministerie VenJ en BZK, The Hague Security Delta, CCV, NCSC, ECSO en specialistische bedrijven met kennis op cybersecurity zoals Atos, Cisco, Fox-IT.

Na een periode van vier jaar behoren de activiteiten binnen de lijnorganisatie en binnen de reguliere operatie te belanden en daarmee gecontinueerd te worden ten behoeve van een digitaal veilige stad.

Resultaten

- Het mkb kan zich cyberproof blijven focussen op het dagelijks ondernemen.
- Leerlingen, docenten en ouders leren over de online risico’s en hoe te handelen bij cybercriminaliteit.
- Betrouwbaarheid van de gemeente te vergroten voor Amsterdammers door ondermijning effectiever aan te pakken door data gestuurde aanpak.

- Opzet van een ecosysteem waarin publieke en private partners werken aan producten en/of diensten die de stad weerbaarder maken tegen dreigingen uit het digitale domein; incl. Top 100 cybersecuritybedrijven & Top 100-doelgroepen per themalijn.
- Digitaal Veiligheidsbeeld Amsterdam 2020.
- Handreiking cyber gevolgbestrijding.
- Cyberoefeningen.
- Vaststelling van gewenste informatie en ambitie ten aanzien van de positie van de lijnorganisatie op KPI-niveau.
- Inventarisatie van huidige situatie en de gewenste situatie per themalijn/doelgroep.
- Opzet van structuur Ambassadeurs Netwerk Cyber Security per stadsdeel.
- Doorvertaling van Agenda Digitale Veiligheid naar live event gericht op kennisdeling, inspiratie en samenwerking van doelgroepen themalijnen, domeinexperts en cybertechbedrijven.
- Opzet van cyberopleiding/trainingsprogramma voor bestuurlijk & domeinexpertniveau.

ECOSYSTEEM
DIGITALE
VEILIGHEID

SECURITY TECH STAKEHOLDERS

CITIZEN JOURNEY
ONLINE & OFFLINE

5G

LOKALE OVERHEID

KANTOOR

SCHOOL

HOBBY'S

VERKIEZINGEN

VERKENNEN

ONTWIKKELEN

UITBOUWEN

ROADMAP

PARTNERSHIPS BOUWEN

SOCIAL MEDIA &
CONNECTIVITEIT

OPENBAAR
VERVOER &
SMART MOBILITY

(ONLINE) SHOPPING

HORECA

ZORG

BEWUSTWORDING & WEERBAARHEID
=
GEZAMENLIJKE VERANTWOORDELIJKHEID

INTERN

EXTERN

GEMEENTE

BURGERS

STAKEHOLDERS

5

Moderne overheid

Een moderne overheid, waar Amsterdam trots op is.

Vastgesteld beleid

Bestuursopdracht I-domein – wordt voorjaar 2020 vastgesteld

Missie

Om te kunnen voldoen aan maatschappelijke behoeften waarin de Amsterdammer centraal staat en aan te sluiten bij de ‘stand der techniek’ zal de gemeente stapsgewijs de manier waarop de organisatie werkt anders vormgeven, gericht op het stimuleren en ontwikkelen van blijvende innovatiekracht in de organisatie. Bij het stellen van prioriteiten is het uitgangspunt dat er wordt begonnen daar waar de behoefte het grootst is, en dat er wordt gekeken naar wat organisatorisch mogelijk is.

We werken en veranderen van buiten naar binnen, agile, en vanuit gebruikersperspectief, op zo’n manier dat er uiteindelijk een fundamenteel andere architectuur van de organisatie staat. Deze organisatie maakt optimaal gebruik van nieuwe technologie en data en denkt volgens het principe één overheid, omdat echte dienstverlening veelal over organisatiegrenzen heen gaat. We willen samenwerken in een netwerk met een grote diversiteit aan partners.

Belangrijkste partners
Intern: CIO, OIS, DVL, IV, WPI, Wonen, OOV, OR

Waar we voor gaan:
In 2020 gaan we door met support geven aan de lijnorganisaties om:

1. de Amsterdammer centraal te stellen bij de belangrijkste opgaven
2. ketenbreed te denken, ontwerpen en ontwikkelen (en niet in organisatiesilo’s)
3. gebruik te maken van moderne technologie en data.

Dit gebeurt op basis van een gestructureerd en kort-cyclisch innovatieproces, dat bestaat uit een verkenning, labfase en implementatie.

In 2020 werken we mee aan de uitvoering van de Bestuursopdracht I-Domein door samen met I-partners de strategische opgave en vraagverkenning met regie en standaardisatie in te richten en uit te voeren.

11 Stationsplein

I LOVE
YOU THIS
MUCH
551
Anomaly

Resultaten

- 3000 Amsterdammers met een uitkering matchen hun competenties met mogelijke banen. Werkgevers in Amsterdam kijken in ons bestand van werkzoekenden waarbij privacy gegarandeerd is.
- De betrouwbaarheid van de gemeente wordt door Amsterdammers groter door de datagestuurde en daardoor effectivere aanpak van ondermijning.

Moderne overheid

De impact van digitalisering op werk van de gemeente ambtenaar;
Samen met P&O werken we aan twee sporen: bewustwording van medewerkers over de impact van digitalisering op hun werk (onder andere door fysieke bijeenkom-sten en online groepsgesprekken), en versterking van het carrièrecentrum, zowel fysiek als online, zodat het beter aansluit bij behoeften van medewerkers (producten en diensten op maat, leer-werkpaden, arrangementen).

Meer Amsterdammers naar werk begeleiden door het beproeven van:

- Hallowerk: bijstandsgerechtigden kunnen zelf matchen op basis van werk gerelateerde competenties en werkgevers kunnen naar profielen van onze klanten kijken (draait al in Rotterdam en Den Haag):
- VR-technologie om tienbedrijfsbezoeken in een uur te doen (samen met Den Bosch)
- Paskamer van House of Skills: een assessment over welk beroep past bij de Amsterdammer past:
- Ideeën uit de organisatie via bottom-up innovatienetwerk en in labs uit te testen:
- gedragsinterventies ten behoeve van de doorstroom uit de Werkbrigade.

Kwetsbare Amsterdammers integraal ondersteunen vanuit de gemeente
We versterken de toeleiding en het gebruik van armoedevoorzieningen en schuldhulpverlening, door samenwerking met WPI, Dienstverlening & Communicatie en het landelijke Inlichtingenbureau.

Digitalisering stimuleren in het sociaal domein, ondersteunend aan de doorontwikkeling van het sociaal domein. Door mee te werken aan een eenduidigeen richtinggevende architectuur wordt een integraal klantbeeld ontworpen voor professionals, meldingen via generieke voorziening en klantmanagementsystemen die aansluiten bij behoeften van gebruikers.

Integrale datagedreven aanpak ondermijning
We willen op termijn gemeentebreed samenwerken om ondermijning doelgericht, efficiënt en effectief aan te pakken met behulp van een integrale datagestuurde aanpak. Dit gebeurt door de informatiepositie van de medewerkers te versterken en vanuit hier steeds verder te verslimmen. CTO werkt hierbij samen met OOV, Wonen en Basisinformatie om een grotere impact te kunnen krijgen.

Iconische projecten

1. Hallowerk

- Bijstandsgerechtigden kunnen zoeken naar werk door hun competenties digitaal te matchen met banen.
- Werkgevers kunnen zoeken op competenties in de profielen van de bijstandsgerechtigden, waarbij privacy wordt gegarandeerd.
- Geïnspireerd op Rotterdam en Den Haag

6

Smart mobility

Ontwikkelen van slimme en schone mobiliteitsoplossingen voor een bereikbare, inclusieve, gezonde, leefbare en slimme stad.

Vastgesteld beleid

Programma smart mobility:
https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/innovatie/smart-mobility/\

Missie

Anticiperen op slimme en schone mobiliteitsoplossingen om samen met bewoners, bezoekers, publieke en private partijen het mobiliteitssysteem van de toekomst vorm te geven, met speciale aandacht voor de kwetsbare groepen.

Drie ambities:

1. Amsterdam is smart mobility-stad nummer 1 van de wereld.
2. Alle Amsterdammers, bezoekers en goederen reizen schoner en slimmer.
3. Amsterdam heeft de regie op het digitale mobiliteitssysteem.

Resultaten

- Tien buurten krijgen een hub met elektrische deelmobiliteit. Dit zorgt ervoor dat minder Amsterdammers een auto privé bezitten en er meer ruimte op straat ontstaat.
- Ruim 1,5 miljoen mensen worden in 2020 vooraf geïnformeerd over de drukte.

1. Amsterdam is smart mobility-stad nummer 1

Amsterdam gaat inspelen op ontwikkelingen en veranderingen aanjagen via de volgende activiteiten:

- Het organiseren van een strategisch samenwerkingskader onder de naam Amsterdamse Voorwaarden, waar commerciële en platformpartijen in de openbaar toegankelijke ruimte hun diensten kunnen aanbieden die betaalbaar en inclusief zijn voor Amsterdammers en bezoekers.
- Strategische partnerships aangaan met o.a. Johan Cruijff ArenA en AMS Institute.
- Samenwerkingsprojecten met verschillende mobiliteitspartijen, zoals met Daimler en TomTom.
- Leidende rol spelen in diverse smart mobility-samenwerkingsverbanden op zowel lokaal, regionaal als internationaal niveau:
  - Amsterdam Bereikbaar, samen bouwen aan bereikbaarheid.
  - Metropoolregio Amsterdam, platform smart mobility.
  - Nationale Krachtenbundeling Smart Mobility.
  - European Institute Technology for Urban Mobility.
  - World Economic Forum.
- Diverse toekomstverkenningen en visietrajecten uitzetten: naar de mobiliteitscentrale van de toekomst, naar Mobility as a Service en naar de toekomst van sociaal vervoer in Amsterdam.
- Laten zien hoe de stad kennis deelt op diverse events zoals Intelligent Transport Systems (ITS) European Congress, Intertraffic, We Make The City Amsterdam, Move2020, IMPACT>MOBILITY

2. Alle Amsterdammers, bezoekers en goederen reizen schoner en slimmer

Amsterdam stimuleert gedragsverandering en anticipeert op nieuwe mobiliteitsoplossingen via de projecten:

- eBuurthubs: het effect van eBuurthubs in kaart brengen door samen met bewoners mobiliteitshubs te creëren waarin parkeerplaatsen worden getransformeerd naar plekken voor voor elektrische deelmobiliteit

- Mobility as a Service (MaaS): Start MaaS-aanbieder Amaze op de Zuidas en organiseren van een MaaS-ecosysteem via onder andere het eisen van datadeelstandaarden in vergunningen voor deelmobiliteit.
- Sociaal vervoer: visie op sociaal vervoer in aanbieders, vertaald in kaders voor inkoop en een roadmap voor de gemeente (bestuursopdracht WH Dijksma en WH Kukkenheim)
- Nieuwe voertuigtechnologie: Pilot zelfrijdend vervoer op Marineterrein om de impact hiervan op de bewoners, bezoekers en stedelijke ontwikkeling te onderzoeken
- Aanbesteden van een smart mobility-hub bij het Olympisch Stadion. Onderzoek naar de inrichting van hubs ende werking van het ecosysteem met mobiliteitsaanbieders.
- Organiseren van slim overslagpunt op de Reguliersdwarsstraat voor goederen.
- Onderzoeken van de mogelijkheden voor slimme en schone oplossingen in gebieden zoals de Eendracht, de Haven of Zuidoost.
- Onderzoeken wat de mogelijkheden zijn van slim vervoer via water en lucht
- Bestuursopdracht nieuwe mobiliteitsoplossingen voor pendelende publieke professionals: vertalen van inzichten pilots 2019 naar instrumenten voor besturen.
- Ontwikkelen van een werkwijze die het team in staat stelt nieuwe technologieën en mobiliteitsconcepten in kaart te brengen en te beoordelen, en de effecten en eventuele toepassingen.

3. Amsterdam heeft regie op het digitale mobiliteitssysteem

Versterken van de gemeentelijke datapositie op het gebied van mobiliteit en toewerken naar de mobiliteitscentrale van de toekomst door in te zetten op de volgende projecten:

- Mobilab: mobiliteitsdataplatform om multimodale mobiliteitsdata van voetgangers, fiets, ov, deelmobiliteit, taxi en auto beschikbaar te maken voor monitoring en analyse. Analyseomgeving gereed eind 2020, eerste use cases van het ontwikkelen van een analyse van de omgeving, V-Log- en Parkeerdata.

- Opening van het Innovatiecentrum digitaal mobiliteitsmanagement: een test- en onderzoeksomgeving om samenwerking rond mobiliteitsdata met kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en bedrijven te faciliteren.
- Inrichten van een datagedreven operationeel mobiliteitscentrum 2.0 in Zuidoost. Ontwikkelen van een voorspelmodel voor tactische voorbereiding.
- Intelligente toegang tot de taxi: toepassing nieuw taxidashboard voor analyses ter legitimering van volumebeleid. Pilot op straat in het verlenen van volumebeleid.
- Organiseren van digitale veiligheid bij de smart mobility-projecten en een leidende rol hierin spelen op nationaal niveau.
- Uitwerken van de Amsterdamse voorwaarden met daarin het kader waarin commerciële partijen die diensten aanbieden in de openbare ruimte zich moeten houden, met een planning hoe deze te verwerken in gemeentelijk instrumentarium.

Projecten in samenwerking met partners, zoals: Verkeer & Openbare Ruimte (o.a. Agenda Autoluw, Taxi, Touringcar, Logistiek, Varen etc.), Ruimte en Duurzaamheid (o.a. Actieplan Schone lucht), Onderzoek Informatie en Statistiek, Onderwijs Jeugden Zorg, Stadsdelen, Zuidas, Vervoerregio Amsterdam (VRA), Ministerie I&W, AMSInstitute, HvA, VU, UvA, Johan Cruijff ArenA, Waternet en Haven van Amsterdam.

Iconische projecten

eBuurthubs
Zelfrijdend vervoer
Mobilab
Sociaal vervoer

7

Gebieds-ontwik-keling

Efficiënte, open en transparante stedelijke ontwikkeling door toepassing van digitale middelen.

Missie

Amsterdam kent een eeuwenlange geschiedenis van ruimtelijke ontwikkeling, van grachtengordel tot Berlage en Sluisbuurt. Digitale middelen bieden de mogelijkheid om gebiedsontwikkeling te verbeteren en efficiënter én transparanter te maken. We maken een 3D-model van de gebouwde omgeving van de stad met bruikbare toepassingen voor iedereen die te maken heeft met gebiedsontwikkeling, van expert tot marktpartij en Amsterdammer. We verkennen de mogelijkheden met generative design en artificial intelligence op gebouw- en gebiedsniveau, zodat er sneller en goedkoper gebouwd kan worden. We benutten data voor beter zicht op de impact vanuit een gebied op stedelijke netwerken (energie, mobiliteit, materialen), zodat er betere beslissingen genomen kunnen worden. En we vernieuwen het democratische proces door toepassing van digitale tooling in ontwerp, realisatie en beheer van de gebouwde omgeving – van gebouw tot stad.

Resultaten

Dit innovatieprogramma is verbindend en agenderend van karakter. Initiatieven vanuit markt of samenleving die bijdragen aan de missie, helpen we door:

- samen te werken met kennisinstellingen;
- pilots en tests te organiseren;
- de kansen die er liggen onder de aandacht te brengen van de verantwoor delijke directies
- benutten van Europese en landelijke subsidies te benutten voor pilots en tests;
- business cases te ontwikkelen voor digitale toepassingen die het huidige; gebiedsontwikkelproces efficiënter, beter en transparanter kunnen maken.

8

Klimaat & Energie

Sociale, technische en digitale innovatie versnellen voor een klimaatneutrale stad.

Vastgesteld beleid

Routekaart Klimaatneutraal - wordt voorjaar 2020 vastgesteld

Missie

Het Innovatieprogramma Klimaat & Energie zorgt voor een goed werkend innovatie-ecosysteem in de stad Amsterdam, dat in staat is om zowel digitale, technische als sociale innovatie te richten op de grootste uitdagingen voor de ambitie van een klimaatneutrale stad. De ambitie voor eind 2020 is meer opties voor Amsterdammers om klimaatneutraal te worden, met betere data, informatie en dienstverlening om die opties te verzilveren juist daar waar het ingewikkeld is maar de impact groot. We werken hierin samen met de directies R&D, EZ, V&OR en IB.

Resultaten

- We verduurzamen 300 woningen en gebruiken de lessen die we daaruit trekken om 10.000 woningen versneld te verduurzamen.
- We verbinden meer dan 200 duurzame initiatieven op het platform www.nieuwamsterdamsklimaat.nl
- We starten met de realisatie van een Positive Energy District, met daaarin 22000 m2 woningen die hun eigen energie opwekken en gebruiken, en twintig gedeelde elektrische voertuigen.
- Met zes andere Europese steden kopen we voor meer dan € 4 miljoen slimme software in voor verduurzaming van mobiliteit en de energievoorziening. Dit doen we in drie rondes, te beginnen met veertig ondernemers, van wie er en uiteindelijk 3 overblijven die hun oplossing laten testen in de stad.

Kennis- en Innovatieagenda Klimaat & Energie opleveren
De gemeente Amsterdam en AMS Institute ontwikkelen samen met publiek en private partners een Kennis- & Innovatie-agenda Klimaat & Energie (K&I-agenda) als onderdeel van de Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050.
De K&I-agenda moet inzicht geven in wat in aanvulling op bestaande initiatieven nodig is voor een goed functionerend innovatie-ecosysteem in de Amsterdamse regio, bij elk van de vier transitiepaden uit de Routekaart.

Programmamanagement van Deep Demonstration met ClimateKIC
Deep Demonstration is een samenwerking met de Europese organisatie EIT ClimateKIC, waarvan CTO het programmamanagement voert. Het programma bestaat uit zes lijnen, onder andere over de dienstverlening van de gemeente met het platform nieuwamsterdamsklimaat.nl, de economische value case van klimaatmaatregelen, verduurzaming van mobiliteit en de klimaatkansen voor de gemeentelijke assets.

AI4Cities
AI4Cities is een innovatief inkooptraject van artificial intelligence-software gericht op duurzame energie en mobiliteit. Amsterdam is partner in dit Europese project waarin meer dan € 4,5 miljoen wordt besteed aan slimme AI-oplossingen.

Verkennen Green Data Agenda
Er wordt een Green Data Agenda met bedrijfsleven en kennisinstellingen opgesteld, waarin we gezamenlijk werken aan het terugdringen van de energieimpact van datagebruik. Onderwerpen op deze agenda zijn kennisopbouw, innovatie in pilots, het benutten van restwarmte, slimme inkoop, monitoring en het creëren van bewustwording.

Verbinden en agenderen van initiatieven op het raakvlak van digitalisering en verduurzamingverduurzaming

9

Circulaire innovatie

Een bloeiende, zichzelf vernieuwende en inclusieve stad voor iedereen, binnen de planetaire grenzen.

Vastgesteld beleid

Innovatie- en uitvoeringsprogramma circulaire economie - wordt voorjaar 2020 vastgesteld.

Missie

Als gemeente stellen we ons actief op als partner bij het stimuleren, faciliteren en exploiteren van circulaire innovaties, het ontwikkelen van de markt en het stimuleren van opschaling en implementatie in de stad. We stellen de kaders en geven richting middels langetermijntransitiedoelstellingen, zodat duidelijk is welke kant we de komende jaren opgaan en hoe we de krachten kunnen bundelen. We creëren de randvoorwaarden voor een nieuw systeem, identificeren waar barrières liggen en doen wat nodig is om die te doorbreken.

De drie waardeketens waarbinnen wij de transitie gaan versnellen:

1. Voedsel en organische reststromen.
2. Consumptiegoederen.
3. Gebouwde omgeving.

Belangrijkste samenwerkingspartner:
Ruimte en Duurzaamheid

Resultaten

Dit doen we via drie lijnen:

1. Digitalisering

- We starten de technische ontwikkeling van een circulair dataplatform, waarin o.a. materialenstromen, gefixeerde materialen in gebouwen en assets en uitwisseling van reststromen (afval) kunnen worden samengebracht.
- We starten de technische ontwikkeling van de circulaire transitiemonitor op stadsniveau.
- We zetten samenwerkingsverbanden op om in ontwikkeling zijnde slimme platforms voor de uitwisseling van secundair materiaal en het vastleggen van materiaal in een omgevingsregister te helpen opschalen.
- We zetten in op verlenging van de levensduur van consumentengoederen door de inzet van nieuwe technologie, samen met bestaande platforms voor tweedehandsgoederen.
- We schalen de toepassing van materialenpaspoorten verder op, en testen hoe het gebruik uitgebreid kan worden naar andere infrastructuur en ge meentelijke gebouwen.
- We dragen bij aan een circulaire innovatieslag in de wereld van datacenters en IT.
- We starten en financieren een promotieonderzoek, waarin wordt onderzocht hoe een stad duurzame innovatie kan aanjagen met behulp van data.

2. Versterken circulaire innovatie-ecosysteem

- We organiseren een circulaire festivaleditie van Startup in Residence.
- We initiëren een koplopersgroep circulaire festivals waarmee we gerich ter potentiële circulaire stedelijke oplossingen op festivals gaan testen en doorontwikkelen.
- We zitten de SAIL2020 werkgroep Duurzaamheid & Innovatie voor en realiseren een stadsbreed circulair living lab als onderdeel van het grootste nautische event ter wereld.
- We zetten een innovatiecoalitie op met hoger onderwijs, waarmee we meer studenten laten experimenteren met én ondernemen vanuit circulaire stedelijke vraagstukken.

- Samen met V&OR en Sport & Bos organiseren we living labs in de stad, waar we nieuwe circulaire innovaties concreet toepassen, testen en helpen opschalen.
- Samen met R&D ontwikkelen we een vliegwiel binnen het Europese project Rural-Urban Partnerships Motivating Regional Economies (RUMORE), ter versterking van het circulaire voedsel-ecosysteem in de stad.
- We ontwikkelen samen met partners een MRA-breed masterplan voor rege lluwe zones, zodat meer experimenteerruimte ontstaat voor circulaire ondernemers.
- We initiëren een circulair innovatietraject met het Amsterdamse World Press Photo, waarin we samen het verhaal van pionieren op circulair gebied vertel len. Dit doen we lokaal én wereldwijd aan de jaarlijkse vier miljoen expositie bezoekers in vijftig landen, en via miljarden potentiële mediaviews.

3. Aanjagen nieuwe circulaire technologieën.

- We organiseren samen met de Port of Amsterdam en partners een samenwerking waarmee we de ontwikkeling van chemische en waterstoftoepassingen specifieker willen laten bijdragen aan de realisatie van een circulaire economie.
- We zitten aan tafel bij de oprichting van het nieuwe Circular Chemical Technology Center en de Gigawatt Groene Waterstoffabriek NZKG. Daarbij adviseren we en borgen we dat de ontwikkelingen via ‘open’ principes, zodat platforms ontstaan voor nieuwe circulaire innovaties.

10

Startup in Residence

Innovatieve samenwerking markt & overheid

Missie

Wij zetten in op een effectieve, soepele samenwerking tussen markt en overheid. Deze samenwerking heeft tot doel om goede, innovatieve oplossingen voor de Amsterdammer of gemeentelijke organisatie te testen en/of implementeren. Wij versnellen innovatie op alle stedelijke thema's door het creëren van nieuwe methodieken en standaarden. Dit doen we door:

- inzichtelijke inkoopprocessen te voeren. De gemeentelijke inkoopprocessen worden inzichtelijk en toegankelijk voor (kleine) innovatieve partijen. De gemeentelijke organisatie kan gemakkelijker een goede uitvraag doen en krijgt toegang tot innovatieve marktpartijen.
- handelingsperspectief te bieden aan ondernemers. We streven naar een duidelijke informatievoorziening over de uitdagingen in de stad en hoe ook jonge en creatieve bedrijven kunnen bijdragen aan de oplossingen van grote stedelijke vraagstukken.
- Samen te ontwikkelen In verschillende programma's werken ambtenaren en (kleine) innovatieve marktpartijen intensief samen. In snelle en korte iteraties creëren we prototypes voor de Amsterdammer en de gemeente. We schalen alleen op wat echt werkt. Ons team begeleidt beide partijen en wil onze collega's uitdagen.
- Methoden & standaarden in te voeren. De nu nog nieuwe manier van werken wordt op termijn de standaard manier van werken.

Belangrijkste partners
Intern: R&D, Afval en Grondstoffen, V&OR, , EZ, Concern Inkoop, Leadbuyers, Facilitair Bureau, Green Office.
Extern: Waternet, VRA, MRA Bureau en gemeenten/overheidsinstanties binnen de MRA, Amsterdam Economic Board, Amsterdam Smart City, AMS, HvA, Bureau Marineterrein.
Alle startups uit de programma's, o.a. Global Guide Systems, Koppl, Semilla, Ecocoin en CircularIQ.Alle trainers en mentoren, o.a. Cnote, Clinic, Noorderwind, KplusV en Tekko. Alle SIR-programma's in Nederland en buitenland.

Resultaten

- 1500 ambtenaren hebben de Digitale Inkoop Assistent gebruikt en zijn juist doorverwezen naar de goede inkoopadviseur.
- 25 ambtenaren zijn getraind in het toepassen van startup- en innovatieve methodieken in hun dagelijkse werk.
- Er zijn tien slimme oplossingen voor de stad en de MRA van startups in het zesde SIR programma met als thema's mobiliteit en circulaire economie.
- Tien internationale steden werken samen met 30 commerciële partijen aan AI oplossingen voor een duurzame en schone stad.
- Drie overheidsorganisaties werken samen om 1 grote uitdaging van en in de MRA op te lossen.
- Er is een platform ontwikkeld om alle ondernemers handelingsperspectief te bieden in de samenwerking met de overheid.

Startup in Residence
is een inkoopmethodiek en incubatieprogramma waarin we samen met innovatieve startups werken aan stedelijke vraagstukken.

- Startup in Residence Circulaire Economie x Living Labs: start eind Q2 2020.
- Startup in Residence Mobiliteit: start Q3 2020.

AI4Cities - start open marktconsultatie Q3
Een innovatief inkooptraject gericht op AI toepassingen voor duurzame energie en mobiliteit. Amsterdam is partner in dit Europese project waarin meer dan € 4,5 miljoen wordt besteed aan slimme AI-oplossingen.

Scale-up in Residence - start Q3 2020
In dit programma wordt een groot vraagstuk in de markt gezet. Samen met de inschrijvende partijen ontwikkelen we oplossingen die we testen op verschillende plekken binnen de MRA en zo snel mogelijk opschalen.

Inkooptool - livegang pilot januari 2020
De inkooptool (de Digitale Inkoop Assistent) biedt de mogelijkheid om een collega met een inkoopbehoefte gericht door te geleiden naar de juiste inkoopspecialist en het juiste inkoopproces.

Innovatieplatform - besluit go/no-go eind Q1 2020
Het Innovatieplatform geeft bedrijven (startups, scale-ups maar ook MKB en innovatieve corporates) nieuw handelingsperspectief door een betere vindbaarheid en toegankelijkheid van de kansen en mogelijkheden die de gemeente ze biedt (aanbestedingen, marktconsultaties, subsidies, fondsen als Invest MRA etc) en sluit hierbij aan bij andere interne initiatieven om de inkoop eenvoudiger te maken en beter samen te werken.

11

Focus-team

Resultaat behalen dat Amsterdammers concreet verder helpt, binnen thema's met bestuurlijke prioriteit.

Missie

Dit doen we door de échte vraag van de Amsterdammer te achterhalen met een combinatie van design thinking, gedragswetenschap en data-analyse. Deze vraag of behoefte stellen we centraal om oplossingen en experimenten te creëren, waarmee de organisatie de vraag beter kan beantwoorden.

Dit resulteert in:

- vernieuwende inzichten en strategisch advies;
- een meer klantgerichte werkwijze of organisatie;
- een concrete dienst of product voor de Amsterdammer.

Resultaten

- 21.000 eigenaren van woningen krijgen een VvE-coach die ondersteuning biedt bij verduurzaming.
- 12.000 kwetsbare Amsterdammers die op de wachtlijst staan voor een passende woning, krijgen een betere en snellere plaatsing, door middel van een digitale kaart waarmee corporaties, zorginstellingen en gemeentemedewerkers zien welke eigenschappen buurt en woning hebben.

Bijdragen aan:

- Klimaatneutraal Amsterdam met het programma AKN.
- Toekomstbestendig sociaal vervoer met de directie OJZ+D en V&OR.
- Kansen benutten van digitalisering (met name platforms) voor gezondheid en persoonlijke ontwikkeling met de directie OJZ+D en het strategieteam.

Opdracht 'Klimaatneutraal wonen' met R&D

Doel: woningeigenaren en huurders beter in staat stellen om hun woning of 'woongedrag' te verduurzamen. Deze opdracht is in 2019 uitgevoerd, voor 2020 is de ambitie om dit overdraagbaar af te ronden en de doorontwikkeling van onze resultaten te borgen. Belangrijkste uitkomsten:

- De VvE-coach: coaching van VVE's om tot duurzame toekomstplannen te komen.
- De Energy Challenge: gezinnen helpen om met laagdrempelige maatregelen hun bewustzijn te verhogen en hun energieverbruik te verlagen.

Opdracht Sociaal vervoer met V&OR en OJZ

Doel: Toekomstbestendig inrichten van het sociaal vervoer (49.000 gebruikers 2017). Sociaal vervoer zorgt ervoor dat kwetsbare Amsterdammers mobiel blijven. De kosten hiervoor stijgen. Het focusteam gaat in 2020 samen met OJZ een toekomstvisie opstellen, oplossingsrichtingen inventariseren voor innovatie en beginnenmet pilots om deze te testen. De opdracht bestaat uit verschillende componenten:

- Het opstellen van een toekomstvisie rondom sociaal vervoer waarmee écht anders wordt gehandeld bij de aanbesteding.
- Het in kaart brengen van de verschillende belangen rond dit onderwerp en deze dichter bij elkaar krijgen.
- Marktverkenning en evaluatie van lopende (eigen) pilots.
- Het detecteren van kansen en oplossingsrichtingen voor innovatie van het sociaal vervoer. Hierbij is 1 oplossingsrichting al bepaald: 'hoe kunnen meer mensen van de doelgroep gebruik gaan maken van bestaand OV?'
- Starten pilots, o.a. 'reisbudget bij de gebruiker' (open poen).
- Het ontwerpen van oplossingen binnen de gekozen oplossingsrichtingen.

- Het ontwikkelen van een data driven product (minimaal een dashboard, mogelijk machine learning, bijvoorbeeld best offer model of routing).

Opdracht ‘Digitale platforms’ met OJZ en EZ
Doel: Visie neerzetten rondom digitale platforms in onderwijs en zorg, en met kleine experimenten uitproberen hoe het in de praktijk werkt.
In sommige domeinen (vervoer, vakantiehuizen) zijn matchmakingplatforms de afgelopen jaren enorm opgekomen en hebben ze een grote impact op de stad. Verwacht wordt dat deze platforms ook binnen het onderwijs en de zorg een grote rol zullen gaan spelen. De focusaanpak gaat zich in samenwerking met het programma Digitale Stad richten op de vraag hoe Amsterdam in deze fase kansen kan stimuleren en excessen kan voorkomen in deze domeinen. We hebben hiermee dus de mogelijkheid om de markt een stap voor te zijn in plaats van achter de feiten aan te lopen. We beantwoorden hierbij vragen als: welke rol heeft de gemeente en welke de markt, welke impact heeft het op de Amsterdammer?

Opdracht 2020
Begin 2020 wordt er nog een derde focusaanpak opgestart. Het onderwerp is nog niet besloten.

12

IV Lab

IV Lab versnelt innovatie in het sociaal domein met code, data en tech om de Amsterdammer te bedienen vanuit zijn context.

Missie

IV Lab wil actief ruimte creëren voor innovatie binnen het sociale domein. Het doel is om de Amsterdammers te bedienen vanuit de eigen context en de wereld offline en online naadloos in elkaar te laten overgaan. Door regie over de eigen situatie, data en dossiers sluit dit aan op de

Onderstaande elementen kenmerken de aanpak van IV Lab

- Open innovatie: Het team van IV Lab bestaat uit een mix van collega's van Cluster Sociaal (IV en Business) en CTO en werkt ook nauw samen met andere organisaties en teams.
- Code, data en technologie zijn onderdeel van oplossingen van IV Lab.
- Snel prototypes en testen met eindgebruiker.
- Experimenteren en toepassen van nieuwe technologieën.
- Ethiek en privacy zijn prominent onderdeel van de IV Lab-aanpak (TADA, privacy by design).
- Leren bouwen van community's.
- Bij de start van een project wordt de juiste aandacht gegeven om ervoor te zorgen dat eventuele projectoverdracht eenvoudiger wordt: integratie in staande organisatie.

Resultaten

- Pingping: Helpen schulden voorkomen bij jongeren met een app die ger icht is op en getest is door jongeren. Basisidee: Route naar succes. Status: Overdracht van het project inregelen en leren om een community te bouwen. Samenwerking met o.a. OJZ en WPI.

- VoorzieningenNetflix: Voorzieningen zoeken en aanvragen even makkelijk maken als het zoeken en bekijken van een film op Netflix. Basisidee: regie over eigen data Amsterdammer en inzet van drastisch andere User Interface.

- Leerlingenvervoer: Analyse en voorstellen voor verbetering van leerlingenvervoer voor gebruikers.

- Voice App: Experiment om dienstverlening aan Amsterdammers te verbreden en verbeteren door gebruik te maken van voicetechnologieën in combinatie met bestaande platforms (zoals Google assistent en Siri).

- Wijkzorg/Buurtteams: bijdragen aan de toegankelijkheid en beschikbaarheid van de buurtteams door inzet van tech-mogelijkheden (bijv. de digitale professional).

- Statushouders: Analyse betere begeleiding van de inburgering van statushouders.

- Buurtrechten: participatie en democratisering bevorderen door toepassen van code, data en tech.

13

Innovatie in de openbare ruimte

Zorgen voor een leefbare, schone en veilige stad.

Missie

Samen met professionals zorgen voor ondersteunende producten en diensten die helpen de stad schoon, heel en veilig te houden. Dat doen we door te ondersteunen bij
1. het ontsluiten van data;
2. het maken van applicaties;
3. nieuwe producten en diensten te testen.

We doen dit op twee manieren:
1. Het Lab van het Techteam Openbare Ruimte.
2. Het ondersteunen van het Masterplan Handhaving en Reiniging met data, applicaties en het leren in de praktijk.

Resultaten

- De 200.000 meldingen van Amsterdammers worden door slimme technologie beter en sneller verwerkt. We zetten nieuwe technologie in voor alle Amsterdammers.

1. Er wordt meer informatiegestuurd gewerkt:
   a. Er worden applicaties gemaakt om schoonmakers van actuelere infor matie te voorzien.
   b. Melden wordt voor collega's en Amsterdammers een stuk ge makkelijker met een meldingenApp.
   c. Taxi's en e.g. bezetting standplaatsen worden beter gemonitord.
   d. De ontwikkelde objectdetectiesoftware wordt uitgerold en voorziet het Actieservice Centrum van meer informatie.
   e. Nieuwe projecten.

2. Er wordt slimmer gepland:
   a. Ontwikkelen en implementeren van de ontwikkelde planningstool.
   b. Samen met professionals hun informatiebehoefte continu optimaliseren.

3. We doen experimenten die bijdragen aan de leefbaarheid:
   a. Amsterdam Sounds: Met bewoners op twee plaatsen in Amsterdam wordt er geluid gemeten en geluidsoverlast bestreden.
   b. Gebiedsgerichte aanpak Zuidoost en Nieuw-West: interventies in leefomgeving door e.g. licht of het inrichten Openbare Ruimte
   c. Met de politie gaan we meldingen samen afhandelen: veel meldingen bij de politie zijn eigenlijk voor de gemeente bestemd.

Projecten in samenwerking met:
Intern: Ketenoverleg OR (VOR, Stadsbeheer, THOR, Afval en Grondstoffen), Stadsdelen.
Extern: Politie, Woningbouwcorporaties, AMS-institute, HvA.

Iconische projecten

Amsterdam Sounds
Objectdetectie Kit
Planningstool OR
Meldingen App
Gebiedsaanpak ZO

LEIZERSGRACHT

IstanBull

